

לקחה טוב

פרשת תצוה התשס"ח

יצא לאור ע"י רשת מוסדות "טוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

5:12	הדלקת נרות שבת ניו יורק
6:43	מוצאי שבת
8:54	סוק"ש מג"א
9:30	סוק"ש גר"א
12:11	חצות

פנינים לפרשה

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד" (כז, כ)

ואתה תצוה – ואחר כך ואתה הקרב אליך: הפרשה מדברת בקדושת הכהונה שזכה לה אהרן ולא משה ולא מונה בפרשה את מזבח הקטורת אף על פי שלכאורה אינו שייך לעניני הפרשה, כי עליו הי' כתר כהונה, אך כל זה בא מכחו של משה רבנו ע"ה שהי' כתר תורה וזהו לשון ואתה.

וזה שאהרן, שנפשו היתה עגומה עליו שלא הי' לו חלק בקרבנות הנשיאים התנחם בהדלקת הנרות, השמן הי' משל עיבור יותר מבכל שאר הקרבנות שהיו הוא ובניו מקריבים. כי הדלקת הנרות רומזת על אור תורה שבעל פה וניתן לאהרן הכהן להופיע ולהאיר בלב ישראל אור תורה שבעל פה על ידי הדלקת הנרות. וכן נזכר בפרשה מזבח הקטורת שהיו מקטירים עליו גם הלבונה שריחו רע, וזהו ענינו של אהרן לקרב הרחוקים.

ואתה תצוה – ולא נזכר שמו בפרשה ואומרים שזה בגלל שאמר מחני נא אך קשה לומר שנענש על מסירות נפשו; ואפשר לומר להיפך שזה מעין שר למשה שנתן לו הקב"ה להיות המצוה כמלך המוסר לזמן מסויים את השרביט המלוכה לשר. (ר"ש סופר)

ואתה תצוה – לפי שנאמר בהרבה מקומות ועשית שומע אני משה בעצמו הוא שעושה מנין לרבות שלוחו, תלמוד לומר ואתה תצוה הרי זה בנין אב לכולם, מה כאן משה מצוה וישראל עושים אף להלן משה מצוה וישראל עושים. ויקחו אליך. יהא משה גזר עליו. שמן זית. שבו נמשלו ישראל, זית רענן. קרא ד' שמך והוא ראש לכל השמנים כך ישראל ראש לכל האומות, שנאמר קודש ישראל לך ראשית תבואתו. (מדה"ג)

ואתה תצוה – זירוז מיד ולדורות, אף על פי שחרב המקדש ובטלו הנרות הרי בתי כנסיות ובתי מדרשות שמדליקין בהם והם נקראים מקדש מעט, כנאמר ואהי להם למקדש מעט בגוים. (מדה"ג יוקרא)

ויקחו אליך שמן זית זך – ובילקוט עניין יונים, אמר הקב"ה דוגמה שלך יונה (נח שלח מן התיבה) לפי שחטא דור המבול הי' בזיתים וכנגדו בצמחים כלאיים, ולפי שבזיתים אין הרכבה לכן נבחר שמן זית להדלקה וכן היונה אינה נזקקת אלא לבן זוגה. (מהר"ל דיסקין)

ויקחו אליך – ולא על ידי בצלאל, כי התורה המשולה בזמן ילמד מהרב עצמו ולא מאחר. שמן זית זך. המנורה היא משל לתורה שתהי' תורתו של אדם זכה, שילמד לשמה וללא פניות ומחשבות זרות. להעלות נר תמיד. שתמיד יעלה חידושי תורה חדשים לבקרים. (שערי שמחה)

ואתה תצוה – ולא נזכר שמו של משה בכל הפרשה. יש מפרשים שלפי שרצה לצוות על ענין הבגדים לאהרן הי' לו עגמת נפש להזכירו אצל הבגדים, שהיו ראויים לו ונלקחו ממנו. ואחרי שגמר צוואת המשכן צוה על הנרות והזכיר כהונת אהרן כי הוא המדליקם, וכיון שהזכירו פירש בגדיו והזכיר בניו וכהונתם וקדושתם. (פירוש הטור)

אליך... למאור – לפי זכות השמן כך זכות האור (הז' בפתח) לפי מעשי האדם כך יריקו עליו חכמה ובינה מן השמים. זך. טהור וזך הלבב, מעביר על מדותיו כהלל. כתיב. מדוכא ומקבל יסורין באהבה. להעלות נר תמיד. אורו יאיר גם לעולם הבא.

אליך שמן זית זך – הארון הוא התורה שבכתב והמנורה היא התורה שבעל פה וכן החידוש, וכן זה ניתן למשה, ויקחו אליך. (נצי"ב)

כתיב למאור – ואמרו ולא כתיב למנחות, ואולי ניתן לדרוש כתיב מלשון כתתו עצמכם על דברי תורה: למאור, לתורה, חייב אדם לכתת עצמו, אולם למנחות, לפרנסתו, "יסמוך" יותר על הקב"ה וישתדל פחות בעצמו. (תוס' ברכה)

כתיב למאור להעלות נר תמיד – ואמרו שכתית בגימטריא שמונה מאות ושלושים כנגד בית ראשון שעמד ארבע מאות ועשר שנה וכנגד בית שני שעמד ארבע מאות ועשרים שנה. ואמר כתיב לפי ששניהם היו למרמס. אבל על הבית השלישי נאמר להעלות נר תמיד, כלומר מעלתו תהי' תמידית ואורו לא ייפסק לעולם. (ר' בחיי יוצא)

"באהל מועד, מחוץ לפרוכת אשר על ארון העדות, יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בוקר לפני ד'". חוקת עולם לדורותם, מאת בני ישראל (כז, כא)

יערוך אותו אהרן ובניו – שמצות הדלקה כשרה גם בבניו אולם בפרשת בהעלותך כתוב ויעש כן

אהרן, שהוא הזדרז במצוה זו כל ימיו. ואולי נרמז לו זה מהנאמר בויקרא יערוך אותו אהרן מערב עד בוקר. (רמב"ן)

מאת בני ישראל – שמן זה הוא קרבן צבור ויחיד המנדבו צריך שימסרנו לציבור ותהי' הבאתו למשכן מאת בני ישראל, וכמאמרם כל קרבנות הציבור שנדבו מעצמן כשרים ובלבד שימסרום לציבור. (אוה"ח)

"ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, ואת בניו אתו, מתוך בני ישראל לכהנו לי. אהרן, נדב ואביהוא, אלעזר ואיתמר בני אהרן" (כח, א)

ואתה הקרב אליך – ואחר כך ואתה תדבר אל כל חכמי לב. לשון ואתה על אהרן ובגדיו שלולי חטא העגל שגרמו הערב רב, שמשה רבנו ע"ה קיבלם, היו כל ישראל ראויים לכהונה ומכאן לשון ואתה ואלך. ובתרומה כתוב ויקחו לי תרומה, שגם לולי קלקלו היו צריכים למשכן. ובשמן נאמר ויקחו אליך, ואמרו במדרש לא שאני צריך לנר אלא בשבילך, שאתה רואה להיכן אתה נכנס. (ר"צ הכהן)

את אהרן אחיך – בזכות שהוא אחיך והתפללת עליו נבחר לכהונה. מתוך בני ישראל. אין הנבואה שורה על נביא אלא בזכות ישראל, ובני ישראל היו צריכים לכוהן כאהרן העושה שלום ביניהם, ובשביל שתי סיבות אלה נבחר לכהונה. (כלי יקר)

נדב ואביהוא, אלעזר ואיתמר בני אהרן – לומר שלא נתכהנו במשיחת האב ולא נתכהנו רק אלה הארבעה ומולדתם אשר יולידו אחריהם. (כלי יקר)

לכהנו לי – שלוש פעמים כתיב בפרשה לכהנו לי: כנגד בית ראשון, כנגד בית שני, ולעתיד לבוא. (בעה"ט)

"ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי" (כח, א)

לשם מה נצטווה משה "הקרב אליך את אהרן אחיך", ומדוע הוסיפה התורה "מתוך בני ישראל".

בנוהג שבעולם, כאשר מתמנה פרנס על הציבור, אם הוא נחשב למורם מעם ולגדול שבהם, הרי אז מקבלים את שררתו ואת

מרותו ברצון. לא כן אם הפרנס נחשב לאחד העם, ובוודאי לא כאשר נחשב לפחות שבהם. על משה רבינו לא היו עוררין שהיה הגדול שבעם והמנהיג ההולך לפני המחנה. לפיכך ציוה הקב"ה למשה "הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל". נצטוו משה לקרב אליו, במעמד כולם, את אהרן ובניו. כאשר יראו כולם את הקירבה היתירה שרוחש משה לאהרן ולבניו, אזי יסכימו כולם לקבל גם את שררתו של אהרן. שהרי אם משה רבינו, הגדול שבגדולים, מקרבו אליו, מן הסתם יאה לו השררה הגדולה.

וזהו שנאמר: "הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל" – וכשיקבלו כולם את תפקידו הרם ויאמרו לו יאה ונאה לכפר עליהם – אזי יוכל "לכהנו ליי" (בית יצחק)

"מתוך בני ישראל" (כח, א)
כאשר חפשו העם את שאלו כדי להמליכו למלך, מצאו אותו נחבא אל הכלים (שמואל א, י, כב), שכן היה בורח מן השררה ולא רצה לעלות למלכות. על הכתרתו של שאלו למלך נאמר בספר שמואל: "וירוצו ויקחוהו משם ויתיצב בתוך העם" (שם, כג) מובנו של הביטוי 'בתוך העם' הוא, כי העמיד את עצמו בשררה שוה עם פשוטי ארץ, כאחד מכולם, ולא ראה עצמו כגדול מהם.

כמו שאלו, גם אהרן ובניו ברחו מן השררה ונלקחו לכהונה על כורחם. אף הם העמידו את עצמם בשוה עם כל ישראל, זהו שאמר הכתוב: "ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו ליי", הקרב אותם ורומם אותם לגדולה, לאחר שברחו מן הכבוד והעמידו את עצמם בתוך בני ישראל. (כלי חמדה למהר"ש לניאדו)

"אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן" (כח, א)
ידענו כבר מי הם בני אהרן, וכיון שכבר אמר הפסוק "הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו", שוב מיותר, לכאורה, לחזור ולפרט את שמות בניו של אהרן.

ואולם, לכשנדקדק בפסוקים נמצא, כי צורך מיוחד היה להדגיש את שמו של נדב. עד לחטא העגל היתה הכהונה בבכורים, וכיון שחטאו ניטלה הכהונה מן הבכורים וניתנה לאהרן ולבניו. נדב היה הבכור בבני אהרן (במדבר ג, ב) ואף לא השתתף בעגל. ברור שלא השתתף בעגל, שהרי אם היה משתתף באותו חטא לא היה נבחר לכהונה. גם מקרא מלא מעיד על כך, שהרי לאחר שקרא משה לאלו אשר לא השתתפו באותו חטא "מי להי אליו", נאספו עליו כל בני לוי (שמות לב, כו) ומכאן שלא היה בהם מי שחטא.

מאחר והיה נדב כהן עוד לפני חטא העגל, שהרי היה בכור, ואף לא היה מקום ליטול ממנו את הכהונה, שהרי לא חטא בעגל, היה מקום לטעות, כי אין צריכים מינוי והתקדשות לכהונה אלא אהרן ושאר בניו, ולא כן נדב אשר היה מקודש ועומד ואין הוא צריך להתכונן מחדשת. כדי להוציא מטעות זאת פירט הקב"ה את שמות אהרן ובניו, למדו כי גם נדב הבכור צריך להשתתף בשבעת ימי המילואים ולהתכונן מחדש, כיון שניטלה הכהונה מכל עם ישראל ומעתה היה צריך בחינוך מחדש.

(חידושי מהר"ל לדיסקין עה"ת)

כרובים (ילדים).. מיקשה תעשה אותם – חינוך הבנים צריך להיות מיקשה, משרש הקדושה, ולא כאותם הנותנים לבניהם הקטנים לעשות תאוותם, ואחר כך רוצים להחזירם לקדושה, אלא צריכים להיות שתולים בבית ד' מנעוריהם. (ר"ר מלמד)

"ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך, לכבוד ולתפארת" (כח, ב)

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך – שמונה בגדים היו לכהן גדול, ובשמונה כלים היו הלויים משוררים, ושמונה דברים של ריח טוב היו בשמן המשחה ובקטורת השמים, ומיום השמיני והלאה נירצה בעל חי לקרבן. ושמונת ימי חנוכה, ושמונה חוטים בציצית, ושמונה מחיצות לנבואה, וכנור של ימיות המשוח של שמונה נימין. (ר' בחיי כד הקמח)

בגדי קודש... לכבוד – ולענין זה קרא ר' יוחנן לבגדיו מכבדותי. וכשם שהלבוש מכבד את הגוף כך הגוף הראוי מכבד את נפש ומחשבה זו יחשוב האדם: כשמלביש מערומי הגוף יתעורר להלביש מערומי הנשמה. (של"ה)

"ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה" (כח, ג)

האדם חכם הלב נמצא בדרגה גבוהה מאד. אין זה סתם חכם, שכן החכם מתנהג אמנם על פי חוקי החכמה, אך בלבו פנימה מלחמה לו עם היצר הרע, אשר מקוּן עדיין בנפשו. ואולם, חכם הלב גדול מזה בהרבה, שכן אצלו שבה החכמה להיות קנין בנפשו ומהות מעצמותו. חכמתו של זה ממלאה את כל ישותו, והוא כמי שהרג את היצר שבקרב. משום כך אומרת התורה על חכמי הלב: "אשר מלאותיו רוח חכמה", שכן זו מהותם של חכמי הלב, אשר החכמה ממלאה את כל ליבם.

המילה "מלאותיו" אינה מתייחסת לחכמי הלב, שהרי אם כן היה לו לומר 'אשר מלאותים רוח חכמה'. ברם, מילה זו מתייחסת אל הלב, וכך שיעורו של הפסוק: "ואתה תדבר אל כל חכמי לב", לב כזה "אשר מלאותיו רוח חכמה" ולא נשאר בו מקום לדברים אחרים. רק אלו ראויים להקרא 'חכמי לב', מאחר ולא נמצא בליבם מקום פנוי לתאוות, ליצרים ולמחשבות המתנגדות על החכמה.

נצטוו דוקא חכמי לב לעשות את בגדיו של אהרן, שכן רק הם מבינים אל מה רומזים הבגדים, ורק הם יוכלו לעשות את הבגדים בכונה הראויה, כדי שתחול הקדושה המיוחדת אליהם. (מלבי"ם)

"ועשו את האפוד" (כח, ו)

ספר הושע אומר הנביא "כי ימים רבים ישבו בני ישראל אין מלך ואין שר ואין זבח ואין מצבה ואין אפוד ותרפים" (הושע ג, ד). רבינו הגאון מוילנא כותב, כי כשאומר הנביא ש"אין אפוד ואין תרפים", כוונתו לומר, כי אין רוח הקדש ואף אין רוח הטומאה, אשר בה משתמשים הגויים. לשעבר, כאשר היה אדם רוצה ללכת בטומאה, היו מניחים לו מן השמים והיתה מוכנה ומזומנת לו. לא כן עתה, כאשר יש הסתר פנים ולא יכול אדם להגיע לידי קדושה גמורה, לא יכול להגיע גם לידי טומאה גמורה. (ליקוטי הגר"א מכת"י)

"שתי כתפות חוברות יהיו לו אל שני קצותיו, וחובר" (כח, ז)

שתי כתפות חוברות – דין רחמים; ועליהם יסומך בתפילתו להפוך דין לרחמים. (אלשיך)

"וחשב אפודתו אשר עליו, כמעשהו, ממנו יהי". זהב תכלת וארגמן, ותולעת שני ושש משזר" (כח, ח)

וחשב אפודתו אשר עליו כמעשהו – האפוד מכפר על ע"ז ונרמז במלים וחשב... כמעשהו, שבע"ז דין מחשבה כדון מעשה. (משך חכמה)

"ששה משמותם על האבן האחת, ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית, כתולדותם" (כח, י)

ששה משמותם – אלו שש תיבות שאמרו בני יעקב לאביהם, שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד, ושש תיבות אלו נכתבו בתורה. הששה הנותרים הם שש התיבות שאמר יעקב אבינו, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. וקורא להם נותרים כי לא כתבם משה בתורה. (עץ הדעת טוב)

ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית – למדנו מזה שצריכים לכתוב תחילה ששה השמות הראשונים על האבן הראשונה ואחר כך לכתוב שמות הנותרים על האבן השנית, ואסור לכתוב תחילה שמות הנותרים על האבן השנית ואחר כך לכתוב ששה הראשונים על האבן הראשונה.

(מהר"ל לדיסקין)

"ושמת את שתי האבנים על כתפות האפוד, אבני זכרון לבני ישראל. ונשא אהרן את שמותם לפני ד', על שתי כתפיו לזכרון" (כח, יב)

ונשא אהרן את שמותם – ובמרגלים כתיב ואלה שמותם מלמד שהיו כולם כשרים. (בעה"ט)

ונשא אהרן את שמותם לפני ד' – האוהב את ישראל הם אוהבים אותו וכמים הפנים לפנים, ומגלים לו כל הגנוז בנפשות ישראל. וזהו ונשא אהרן את שמותם, כי השם של אדם הוא כח חיות נפשו במקורה וללב אהרן אוהב ישראל גלויים סודות כל הנפשות בשרושן. (ר"צ הכהן)

"והטור הרביעי תרשיש, ושוהם וישפה. משובצים זהב יהיו במילואותם" (כח, כ)

וישפה – האבן של בנימין יש פה ושותק. ומפני שבנימין הי' הבן היחיד שלא ציער את אביו (השבטים מכרו את יוסף, יוסף לא גילה לאביו שהוא חי, בגלל החרס) לכן זכה שתישרה השכינה בחלקו. וכשאבדה אבן ישפה הראה להם הקב"ה גודל מצות כיבוד אב על ידי דמה בן נתינא. (משך חכמה)

משובצים זהב יהיו במילואותם – האבנים יהיו משובצים זהב. ויש בכאן התעוררות גדולה על מעלת התורה: שהכסף והזהב הם חמדת בני אדם והאבנים היקרות למעלה מן הזהב והתורה יקרה מפנינים. שהרי הזהב בסיס לאבנים והאבנים בסיס לאותיות ודרך העולם לעשות בסיס מהניקלה לנכבד, והאותיות הן עיקר הכל. (ר' בחיי)

"ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת"
(כח, לא)
מעיל האפוד כליל תכלת – המעיל מכפר על לשון הרע והוא נעשה תכלת בצבע היס אשר שם חול גבולו, ורומז לאדם שיגביל את לשונו מלדבר לשון הרע כשם שהחול מגביל את היס.
(כלי יקר)

"ועשית על שוליו רמוני תכלת וגוי ופעמוני זהב בתוכם סביב, פעמון זהב ורמון וגוי על שולי המעיל סביב"

(כח, לג-לד)
והרמו בדבר זה נראה עפ"י מה שאחז"ל (חולין פט) מה אומנתו של אדם בעוה"ז ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה, ת"ל (תהלים נ"ח) "צדק תדברון". נמצא לפי"ז, שבכל עת שיש לו לאדם פנאי, לא ישב בטל אלא ילמד תורה, והלימוד לא יהיה בלחישתו, כדאי בעירובין (דף נד) ובשעה שאינו יכול ללמוד תורה מאיזו סיבה שהיא, ישים עצמו כאלם שאינו יכול לפתוח פיו. ולזה היה על שולי המעיל סביב "פעמון זהב ורמון פעמון זהב ורמון", פעמון זהב הוא דבר שבקול, רמון על לימוד התורה כנ"ל, ובתוך כך, כשאינו יכול ללמוד, יאחזו במדת השתיקה (כמו שאחז"ל אבות א' יז - אמר רשב"ג, כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה) ולזה רומז הרמון שאצל הפעמון, היינו כרמון שאין נשמע ממנו שום קול.

ואם מתנהג באופן זה, הבטיחה לנו התורה "ונשמע קולו בבואו אל הקודש", היינו שתקבל למעלה קול תפלתו ותורתו, משא"כ אם אינו שומר את כח דיבורו ומעורב בדיבורו לשה"ר ורכילות וכדומה, אז מטמאין הדיבורים האסורים את דברי הקדושה שלו ולא יתקבלו למעלה. ומשי"כ "ובצאתו ולא ימות", היינו ג"כ כשיגיע זמן יציאתו מן העולם, ימצא שם ג"כ את כל דיבורו שדיבר לשם ה', וכדאי בזה"ק, דאפילו הבלא חדא דאפיק בר נש מפומיה לא אטאביד, "ולא ימות", היינו שיהיה לו עי"ז שם חיים נצחיים וכמו שכתוב (ויקרא י"ח ה') "וחי בהם". (שמירת הלשון)

"וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם. לקח פר אחד בן בקר ואילים שניים, תמימים"
(כט, א)
וזה הדבר אשר תעשה להם – אשר תעשה, הקרבנות שיכפרו עליהם, ונאמר זה הדבר לרמז על הזמן שאין בית ואין קרבנות ומתכפרים בדיבור בתפילה. (ר' בחיי)

משל ונמשל

ויקחו לי תרומה

אמר הקב"ה לישראל מכרתי לכם תורתו כביכול נמכרתי עמה שנאמר ויקחו לי תרומה כביכול אותי אתם לוקחים (מדרש).
משל: לרב גדול בתורה שהיה לו תלמיד מעולה אשר למד אצלו במשך כמה שנים עד שנעשה מופלג בתורה. אח"כ נסע התלמיד ללמוד בעיר אחרת וגם שם נתעלה עד שהיה בקי בש"ס כאחד הגדולים.
אחרי שנים רבות נפגשו הרב ותלמידו באכסניא אחת. שמחת הרב היתה גדולה

בראותו את פרי הלוליו ובשומעו ממנו חדושי תורה מופלאים.
בשמחתו קרא הרב לבעל האכסניא וביקשו להביא לכבוד האברך האורח יין משובח ושאר מיני מגדים, תמה בעה"ב ושאל את הרב: הלא הדרך היא שהצעיר מכבד לזקן וכאן אני רואה להיפך?

ענה לו הרב: אורח צעיר זה יקר לי במיוחד הואיל ואני עשיתי לאיש ועל כן שמחתי גדולה עד למאוד, וחיבה יתירה חיבבתי, ואף אזכיר לו זאת כל ימי חיי.
ונמשל: בעת שאדם לומד תורה הקב"ה הוא רבו והוא מסייעו להבין את דברי התורה כדתיב "אני ה' מלמדך להועיל" – בלשון הווה. וכן אומרים בברכת התורה: "המלמד תורה לעמו ישראל".

נמצא שה"אורייתא" היא החיפוש הכורך יחד בברית נצח את קודשא בריך הוא עם עמו ישראל, ועי"ז לימוד התורה זוכים להיות בנים יקירים וחביבים למקום.
חיזוק נפלא יכולה להיות הידיעה שבכל עת שאדם עוסק בתורה הוא נעשה תלמידו של הקב"ה המלמדו והגורס יחד עמו עת גרסתו. "אשרי העם שככה לו" (חומת הדת פרק י"א)

דברי חיזוק

בענין חינוך מאת מרן הגרא"ל שטיינמנ שליט"א

דרך האמונה למתנסים בכך שלא זכו להפקד

אומרים חז"ל: מפני מה היו האמהות עקרות? – מפני שהקדוש-ברוך-הוא מתאוה לתפילתן של צדיקים.
כדאי לו להקב"ה לצער את האמהות, ללא שום עון ועול בכפס, פשוט רק כדי שנה לו ומתאוה הוא כביכול לתפלתן, שכמוכן, בסך הכל התפילה היא לתועלת המתפלל.
אם כן, אין לנו שום יחסיות בערכים, מה שוה יותר ממה; לנו נראה שודאי מה יותר טוב מאשר יש לאדם בנים ובנות סביב לשולחנו, ואילו הקב"ה אומר: לי יותר חשוב שתשב כך בבינתך ללא נפש חיה, ורק בשביל שתרים את עיניך אל, לצער זה ועגמת נפש זו תגרום לך להיות קשור עם ה' בלב נשבר, ומתוך אמונה וקבלת היסורים בשמחה, וזהו העונג הגדול ביותר שיש לה' יתברך ממך.
וכן יתבוננו זוג זה כמה מתאפשר להם בכך להרבות מעשי חסד וצדקה, מה שאין מזדמן למטופלים.

וכן יש להם להתבונן בדברי החובות הלבבות" שאומר, שתמיד צריך לראות את הצד הטוב שביסורים.

ולכן, יתבוננו כמה סובלים אותם שאמנם זכו להפקד, כמה דאגות, עגמת נפש, עצבים, מתחים לאין סוף מבריאותם ושמירתם, עמל פרנסה ימים ולילות, לגדלם, לכלכלם, להלבישם, ולהמציא להם כל צרכיהם וביותר לבסוף להשיאם אשה. ובקיצור, עד סוף ימיו של אדם מלא הוא מדאגות מבניו ובנותיו.

וסיפור נורא ראיתי ב"תולדות החפץ חיים": עוד לפני ששים שנה באו זוג לפני מרן החפץ חיים, ואמרו לו שלא זכו להפקד.

ענה להם: מי אמר שבדור שכזה כדאי בכלל להביא ילדים לעולם?

דור שחינוך הילדים בכונה, גידולם קשה, בן קם באביו, בת באמה, וכו', דור שהצלחת חינוך הילדים כרוך בהמון מסירות נפש. ואם כן, מי אמר שנוכל לבצע חובתנו כראוי

בחינוך בנינו, ולא נתבע על מחדלינו. ואם כן, בסך הכל אולי יותר טוב כך ללא ילדים.
זאת אמר החפץ חיים" אז – ומה נאמר היום!!!

לך ושאל ברחובה של עיר, וראה כמה הורים רבים אומרים על ילדיהם שלא הצליחו וסרו מדרך הטובה והלואי ולא הייתי מביאו לעולם.

אפשר לספור את אותם בתים שזכו שכל בניהם ובנותיהם הולכים בדרך ה'. אנו בדור שהחינוך קשה ומאכזב מאד.

ולכן, לעולם ישמח האדם במצבו. וכמו שהביא החובות הלבבות" בשם החכם שאמר: "מעולם לא קמתי ממטתי ורציתי מצב אחר ממה שהייתי שרוי בו".

הליכות והלכות

עניני צדקה והקדש

הצדקה היא בכלל הנדרים וכמו שצריך להתרחק מנדר כן צריך להתרחק מנדרי צדקה ולכן אם יש לו יתן מיד. ואם אין לו מוטב שלא ידור ואם גובים צדקה לענין מסוים יאמר בלי נדר.

הנודב צדקה לא יאמר לשון הקדש כיון שסתם בזמן הזה הולך לעניים ואם יאמר לשון זה צריך ללכת דווקא לעניים ולכן יאמר לשון: " זה לצדקה" ואז יוכל לתת לכל צדקה שירצה.

חיוב צדקה חל באמירה בלבד ואם אמר שיתן כך וכך ולא הוסיף בלי נדר הרי זה נתחייב לתת את הסכום. וגדולה מזו אמרו שאם חשב לתת צדקה סכום מסוים, לא מחשבה סתם אלא גמר בליבו לתת נתחייב בזה וחיוב לתת אבל מחשבה לתת ולא גמר בליבו לא חיוב, וכן הרמ"א פסק שיש להחמיר.

מאוד מאוד צריך להזהר מלהחזיק רכוש ההקדש ובכלל זה שלא לגרום אף נזק כל שהוא לריהוט בית הכנסת. ולצערנו ישנם שמוזלזלים בזה בחשבם שזהו "רכוש צבורי" ואדרבה בגלל טעם זה יש יותר להשגיח ולשמור על זה.

ומי שממונה על הצדקה כגון גבאי בית הכנסת גם עליהם מוטל האחריות לשמירת רכוש ההקדש ושלא יזלזלו בו.

אין לשנות צדקה שהוקדשה למטרה מסוימת להעבירו לצדקה אחרת ולכן אם ישן קופות צדקה שונות אין לערוב את הכספים ויש להעבירם למוסדות שהקופות שייכות להם.

בכל דיני שינוים מצדקה לצדקה יש לשאול שאלת רב כיון שהפרטים בזה מרובים!
מובא בשו"ע מי שיש בידו מעות והוא מסופק אם הם של צדקה חייב ליתן אותם לצדקה (יו"ד רנ"ט).

פסקי הלכה קצרים בשם הרב זילברשטיין שליט"א:

אדם שנתבקש לתת צדקה ואין לו עכשיו כסף בכיסו אם יש לו בביתו והעני מוכן להמתין לו מחויב לתת לו ואם לא רוצה ללכת לביתו צריך ללוות כסף (כיון שהוא לווה לעצמו לחסוך את ההליכה), אבל אם העני לא מוכן לחכות אין חייב ללוות בכדי לתת מיד.

בעל מלאכה שמוותר משכרו המגיע לו לעני ולקוח ממנו פחות מהמחיר הרגיל את ההפרש שיותר יכול לנקות ממעשר כספים,

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקח טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמים מוסלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. לא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

והנה אני שואל אתכם: האם החזון-איש מת?!... (שאל אביך ויגדך)

מדרשי חכמים

ואתה תצוה – ואחר כך ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, ואחר כך ואתה תדבר אל כל חכמי לב, שלושה דברים קשים ושלושתם בזכותו של משה: קשה שיימצא במדבר שמן זית זך, קשה שיהי כליו גם זה בזכותו של משה ולכן כתוב בכלום לשון ואתה. (מהר"ל דיסקין)

ויקחו אליך שמן זית זך – ומה זכה שמן זית מכל השמנים, לפי שאין שמן זית יוצא אלא על ידי כתישה כך אין אדם נוחל חיי העולם הבא אלא על ידי צער, ולא דברי תורה מתקיימים אלא מתוך צער. (מדרש אגדה)

שמן זית זך – מה הזית הזה בכל משקה שתערבנו מפרש עצמו ונעשה עליון כך ישראל כל זמן שהם עושין רצון בוראם ומפרישים עצמם מאומות העולם הם נעשים עליונים. מה הזית תחילתו מר וסופו מתוק כך ישראל מר להם במלכויות וימתיק להם במשיח. וכך ישראל בנפש מרה בעולם הזה כדי שיקבלו שכר לעולם הבא. וכמו הזית שתחילתו מר וסופו מתוק כך אין ישראל חוזרים למוטב עד שצר להם, שנאמר בצר להם ישחרוני. (מדרש חדש)

העלון לעילוי נשמות
יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל
ואשתו **רחל בת שרה ע"ה**
ת.נ.צ.ב.ה

אوتו... קיימת סכנה גם לחיי האם. הרופא ביקש ממני לחתום על הסכמה לבצע את הניתוח להוצאת העובר. עיני חשכו לא ידעתי מה לעשות. תוך כדי כך אומרת לי אחות שעמדה במקום: מה אתה עומד כך? לך לשאול את החזון-איש, הוא יתן לך ברכה ויהיה טוב.

לא ידעתי ולא שמעתי אף פעם על השם הזה "חזון-איש", אבל אותה אחות לא הרפתה והאיצה בי למהר לבני ברק ושם כבר אמצא מישהו שיראה לי איפה הוא מתגורר. שמעתי לקולה, נסעתי לבני-ברק, אבל היתה שעה מאוחרת בלילה והרחובות היו ריקים. מצאתי בן-אדם אחד ושאלתי אותו על החזון-איש והוא הראה לי את הבית.

הגעתי לבית וראיתי שיש עוד אור, דפקתי בחזקה על הדלת, החזון-איש בעצמו פתח ושאל אותי מה אני רוצה. התחלתי לבכות לפניו וסיפורתי לו על כל המצב. הוא הכניס אותי לבית, התחיל להתהלך בחדר אנה ואנה, וכעבור כמה דקות נפנה אלי ואמר: מזל טוב היא ילדה תינוק בריא ושלם!...

כך היה וכעבור כמה שנים, לפני זמן לא רב, קרה סיפור דומה אצל בתי השניה. היא התקשתה ללדת והרופא שוב אמר שצריך לחתום על הסכמה להוציא את הולד, כדי להציל את האם. הפעם כבר ידעתי מה לעשות. נסעתי מיד לבני ברק לבית של החזון-איש, אבל ראיתי שהוא ריק. שאלתי אנשים מה קרה, וענו לי שהחזון איש נפטר לא הייתי מוכן להשלים עם התשובה: מה זה נפטר? אני צריך להציל את בתי!... שאלתי אנשים איפה הקבר שלו ואמרו לי איפה; הלכתי לבית-הקברות, אבל השער היה נעול.

לא היססתי. קפצתי מעל לגדר, הגעתי לקבר והשתטחתי עליו באומרי: רבי, אתה הצלת את בתי הגדולה, עכשיו תציל את בתי השניה!... מיהרתי ונסעתי בחזרה לבית-החולים, ומיד בהגיעי לשם כבר פגשו אותי עם הבשורה שהיא ילדה תינוק בריא.

וכן הוא הדין להפך שמשלם לפועל עני יותר שכר מהמחיר בשוק יכול לנקות את התוספת ממעשר כספים.

מעשה חכמים

אמונתו של אדם פשוט: החזון-איש לא מת!...

סיפר לי ידיד, כי פעם אחת, מספר חדשים לאחר פטירת החזון-איש, נסע במונית מתל-אביב לבני-ברק בשעה מאוחרת בלילה. המונית היתה מלאה, והוא שוחח עם חברו על כל הגדולים שנפטרו בתקופה ההיא, ואז אמרו באנחה: הנה, גם החזון-איש כבר איננו אתנו!...

שני האנשים המשוחרחים ישבו מאחורי הנהג, וליד הנהג יש אדם שלבש מכנסים קצרים וגם כיפה לא היתה לראשו. כששמע האיש שהם אומרים שגם החזון-איש כבר איננו אתנו, פנה לנהג ואמר לו: שמעת מה אומרים "האפיקורסים" הללו? הם אומרים שהחזון-איש מת!...

ענה לו הנהג: שמע, אלה אנשים חשובים, אני מכיר אותם זמן רב, כי אני מסיע אותם הרבה פעמים בדרך הזו.

והאיש עומד על שלו: אני לא יודע אם הם אנשים חשובים או לא, אבל אם הם אומרים שהחזון-איש מת, אז הם אפיקורסים... האיש עורר את סקרנות כולם, ולאחר שסירב להשתכנע אמר לכל הנוסעים: יש לי סיפור ארוך, ואם כולם מסכימים ורוצים לשמוע, אני מבקש לעצור את המכונית ואספר. כולם הסכימו ואז החל בסיפורו:

בתי הגדולה, הגיע שעתה ללדת, ומאחר שבעלה היה בעבודה ולי יש מכונית לקחתי אותה אני לבית-החולים. היא הוכנסה לחדר הלידה ואני המתנתי בחוץ. חכיתי וחכיתי, הלידה לא התקדמה והנה יוצא אלי הרופא ואומר לי: המצב מאוד מסובך, העובר לא יוכל לחיות, ואם לא נמהר לנתח ולהוציא

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
יג אדר א'	יב אדר א'	יא אדר א'	י אדר א'	ט אדר א'	ח אדר א'	ז אדר א'
שקיעה 5:35	רבי חיים דוד הלוי מח"ס קיצור יש"ע	רבי חיים יוסף דוד אורלאי החד"א		רבי יצחק בן וואלד מח"ס ריאמר יצחק רבי חיים ייצ"ק מח"ס פנינים המוסר		משה רבינו ע"ה שקיעה 5:27

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן